

In this column, Yavneh's Hebrew Education consultant, Edna Aphek, talks about various Hebrew words that are related to summer break. In fact, the term used in Israel to refer to summer vacation, "Hofesh Gadol", literally means "Great Freedom". This term is used despite the existence of words for vacation (hufshah) and break (pagrah). What likely began as an error of speech between similar words (hofesh instead of hufshah), has become its own widely used idiom that is officially the term denoting the !summer vacation period. We hope your children enjoy their Great Freedom

יוצאים לחופש הגדול\ עדנה אפק

מילים אחדות, כמעט נרדפות, יש בעברית לחופש:

חירות, דרור, חופש, חופשה, פגרה.

נתייחס הפעם לשלוש מתוכן: חופש, חופשה ופגרה.

מה ההבדל בין חופש, חופשה ופגרה?

שלושת המושגים מציינים חופש בדרגה זאת או אחרת.

יצאנו לבדוק את ההבדלים ביניהם.

פגרה מוגדרת כך: "חופשה קבועה שתוקפה מוגבל. הכנסת תצא לפגרת הקיץ בחודש הבא."

<https://milog.co.il/%D7%A4%D7%92%D7%A8%D7%94>

הדגש בפגרה הוא איפוא על ההגבלה בזמן.

ומה לגבי חופש?

חופש מתאר מצב ללא אילוצים וללא הגבלות

כאן לא מצאנו הגבלה בזמן.¹

וחופשה?

חופשה מוגדרת כהפסקה מהמחויבויות השגרתיות, כמו עבודה או לימודים; פגרה

<https://milog.co.il/%D7%97%D7%95%D7%A4%D7%A9%D7%94>

¹ במילון ספיר מ-1997 מצויין תחת חופש גם רווח בהוראת חופשה פגרה

אם חופשה היא מושג נרדף לפגרה, הרי שגם היא מוגבלת בזמן.

והתלמידים שיוצאים **לחופש הגדול**, האם הם יוצאים לחופש או לחופשה?

החופש הגדול מוגדר כך:

החופש הגדול הוא השם הישראלי לחופשת הקיץ ברחבי העולם המסיימת את שנת הלימודים במוסדות החינוך

https://milog.co.il/%D7%97%D7%95%D7%A4%D7%A9_%D7%92%D7%93%D7%95%D7%9C

ועוד אנחנו למדים שהחופש הגדול מתקיים במהלך יולי אוגוסט.

מאחר שהחופש הגדול מוגבל בזמן הרי הוא בעצם פגרה או חופשה.

מדוע אם כך מדובר בחופש גדול ולא בחופשה או פגרה?

יש אומרים שלפנינו טעות לשונית.

הלשוני רוביק רוזנטל אינו רואה במושג "החופש הגדול" טעות לשונית וכך הוא כותב:

"חופש! היא זמן פנאי קצוב בזמן; חופש! הוא מושג כללי. לכאורה הוא לא תקין כאן, אבל זה עוד מקרה שמשמעות ספציפית נדבקת לשם בעל משמעות כללית, ואין סיבה לפסול אותה."²

המושג "החופש הגדול" התקבע בלשון ואנחנו מברכים את המורים ואת התלמידים בברכת "חופש נעים" ונוכל, אם נרצה, לומר גם "חופשה נעימה".

נסיים בשירה של נעמי שמר: "הכל אני יכול בחופש הגדול"

הנה הפזמון מתוך השיר

הכל הכל אני יכול

כי זה החופש הגדול

את השיר במלואו תוכלו למצוא ב:

<https://shironet.mako.co.il/artist?type=lyrics&lang=1&prfid=738&wrkid=4455>

² <http://www.ruvik.co.il/%D7%A9%D7%90%D7%9C-%D7%90%D7%AA-%D7%A8%D7%95%D7%91%D7%99%D7%A7/%D7%9E%D7%94-%D7%94%D7%94%D7%91%D7%93%D7%9C.aspx?page=10>